

Αθήνα, 19 Οκτωβρίου 2026

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ: *Την Υπουργό Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας*

Θέμα: «Ανάγκη τροποποίησης του θεσμικού πλαισίου για τον Προσωπικό Βοηθό Ατόμων με Αναπηρία – Εξατομικευμένη επιλογή συγγενικού προσώπου και επέκταση της υποστήριξης σε παιδιά κάτω των 16 ετών»

Το πρόγραμμα «Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία» αποτελεί σημαντικό θεσμό για την ενίσχυση της αυτονομίας, της ανεξάρτητης διαβίωσης και της κοινωνικής ένταξης των ατόμων με αναπηρία. Ωστόσο, η εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου αναδεικνύει ζητήματα που χρήζουν επανεξέτασης, ιδίως όταν πρόκειται για άτομα με βαριά αναπηρία, αυξημένες ανάγκες καθημερινής υποστήριξης και παιδιά με σοβαρές αναπτυξιακές διαταραχές.

Σύμφωνα με το υπόμνημα του Σωματείου ΚΡΑΥΓΗ ΑμεΑ, με ημερομηνία 17 Οκτωβρίου 2026, το ισχύον πλαίσιο του Ν. 5322/2026 θέτει, μεταξύ άλλων, περιορισμούς ως προς τη δυνατότητα επιλογής συγγενικού προσώπου ως Προσωπικού Βοηθού, ενώ προβλέπει ως γενικό κανόνα την ηλικία των 16 ετών για τους ωφελούμενους. Οι περιορισμοί αυτοί δημιουργούν προβληματισμό ως προς την επαρκή κάλυψη εξατομικευμένων αναγκών, ιδιαίτερα σε περιπτώσεις όπου η επικοινωνία, η ασφάλεια και η καθημερινή φροντίδα απαιτούν σταθερή παρουσία προσώπου που γνωρίζει σε βάθος τις ιδιαιτερότητες του ατόμου με αναπηρία.

Ειδικότερα, για άτομα με βαριά αναπηρία, αντισμό με υψηλές ανάγκες υποστήριξης ή αδυναμία λεκτικής επικοινωνίας, η επιλογή κατάλληλου βοηθού δεν αποτελεί απλώς ζήτημα προσωπικής προτίμησης. Συνδέεται άμεσα με την ασφάλεια, την αποφυγή κρίσεων, την αποτελεσματική επικοινωνία και την αξιοπρεπή διαβίωση. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η εξοικείωση και η εμπιστοσύνη προς ένα συγκεκριμένο πρόσωπο μπορούν να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στην αποτελεσματικότητα της υποστήριξης.

Παράλληλα, η ηλικιακή προϋπόθεση των 16 ετών εγείρει ερωτήματα ως προς την κάλυψη των αναγκών παιδιών με σοβαρές αναπηρίες, τα οποία χρειάζονται συστηματική υποστήριξη πολύ πριν από τη συμπλήρωση του συγκεκριμένου ηλικιακού ορίου. Η έλλειψη κατάλληλης υπηρεσίας μπορεί να επιβαρύνει δυσανάλογα τις οικογένειες και να περιορίσει τις δυνατότητες συμμετοχής των παιδιών στην εκπαίδευση και στην κοινωνική ζωή.

Το Σωματείο ΚΡΑΥΓΗ ΑμεΑ προτείνει την επανεξέταση των άρθρων 5 και 6 του Ν. 5322/2026, με στόχο την καθιέρωση εξατομικευμένης δυνατότητας επιλογής συγγενικού προσώπου, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις και εγγυήσεις, καθώς και τη θεσμοθέτηση αντίστοιχης δυνατότητας υποστήριξης για παιδιά κάτω των 16 ετών με αυξημένες ανάγκες.

Επισημαίνεται ότι η δυνατότητα επιλογής συγγενικού προσώπου δεν συνεπάγεται υποχρεωτική ανάθεση της προσωπικής βοήθειας σε μέλος της οικογένειας ούτε απαλλάσσει την Πολιτεία από την ευθύνη εξασφάλισης επαρκών και ποιοτικών υπηρεσιών. Αντιθέτως, η αξιολόγηση των αναγκών, η ελεύθερη επιλογή του ωφελούμενου, η κατάλληλη εκπαίδευση, η ανεξάρτητη εποπτεία και οι εγγυήσεις προστασίας από ενδεχόμενη κακοποίηση ή εκμετάλλευση μπορούν να αποτελέσουν προϋποθέσεις για ένα αποτελεσματικότερο και δικαιότερο σύστημα.

Επιπλέον, η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες, η οποία κυρώθηκε με τον Ν. 4074/2012, αναγνωρίζει το δικαίωμα στην ανεξάρτητη διαβίωση και στην ένταξη στην κοινότητα, ενώ προβλέπει ειδικότερες υποχρεώσεις προστασίας των παιδιών με αναπηρία.

Κατόπιν των ανωτέρω, ερωτάται η αρμόδια Υπουργός:

1. **Προτίθεται το Υπουργείο να επανεξετάσει και να τροποποιήσει το άρθρο 6 του Ν. 5322/2026**, ώστε να προβλέπεται, κατ' εξαίρεση και κατόπιν εξατομικευμένης αξιολόγησης, η δυνατότητα επιλογής συγγενικού προσώπου ως Προσωπικού Βοηθού, ανεξαρτήτως του τύπου κατοικίας του ωφελούμενου, με την προϋπόθεση της τήρησης συγκεκριμένων κριτηρίων καταλληλότητας, εκπαίδευσης και ανεξάρτητης εποπτείας;
2. **Ποια μέτρα προτίθεται να λάβει το Υπουργείο για την κάλυψη των αναγκών παιδιών με αναπηρία κάτω των 16 ετών**, ιδίως παιδιών με βαριά αναπηρία, αυτισμό με υψηλές ανάγκες υποστήριξης ή αδυναμία λεκτικής επικοινωνίας, για τα οποία απαιτείται σταθερή και εξατομικευμένη υποστήριξη στην καθημερινή ζωή;
3. Εξετάζεται η επέκταση του υφιστάμενου προγράμματος ή η δημιουργία ισοδύναμης δημόσια χρηματοδοτούμενης υπηρεσίας προσωπικής υποστήριξης για παιδιά κάτω των 16 ετών, με πρόβλεψη για εξατομικευμένη αξιολόγηση, κατάλληλη εκπαίδευση των προσώπων που παρέχουν τη βοήθεια και συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες;
4. **Ποια είναι τα διαθέσιμα στοιχεία του Υπουργείου για τις πραγματικές ανάγκες προσωπικής βοήθειας**, τον αριθμό των ωφελούμενων, τη διαθεσιμότητα κατάλληλων Προσωπικών Βοηθών και τις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι προβλεπόμενοι περιορισμοί δυσχεραίνουν την εξεύρεση κατάλληλου προσώπου υποστήριξης;
5. Προτίθεται το Υπουργείο να συγκροτήσει ομάδα εργασίας με τη συμμετοχή εκπροσώπων οργανώσεων ατόμων με αναπηρία, οικογενειών, επιστημονικών φορέων και αρμόδιων υπηρεσιών, προκειμένου να εξεταστούν οι αναγκαίες τροποποιήσεις του θεσμικού πλαισίου και να καταρτιστεί συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα ενεργειών;

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

6. **Ποιες εγγυήσεις προβλέπονται ή σχεδιάζεται να θεσπιστούν** για την προστασία των ωφελούμενων από ενδεχόμενη κακοποίηση, παραμέληση ή οικονομική εκμετάλλευση, καθώς και για τη διασφάλιση της ποιότητας των υπηρεσιών, ανεξαρτήτως εάν ο Προσωπικός Βοηθός είναι συγγενικό ή μη συγγενικό πρόσωπο;

Ο ερωτών Βουλευτής

Μανούσος Γεώργιος

Β2 Δυτικού Τομέα Αθηνών